

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 569/VII/2013*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσιακα 1^Α, Αθήνα, τη 19^η Ιουλίου 2013, ημέρα Παρασκευή και ώρα 18:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης

Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Λουκάς,

Μέλη: Ιωάννης Μπιτούνης,

Εμμανουέλα Τρούλη (Εισηγήτρια),

Βικτωρία Μερτικοπούλου,

Δημήτριος Δανηλάτος και

Ιωάννης Αυγερινός.

Γραμματέας: Παρασκευή Α. Ζαχαριά.

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί των αιτήσεων χορήγησης άδειας παρέκκλισης, κατά το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, της ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» σχετικά με τις σκοπούμενες γνωστοποιήσεις συγκέντρωσης της ίδιας εταιρίας με τις τραπεζικές εταιρίες με τις επωνυμίες «Νέα Proton Τράπεζα Α.Ε» και «Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος ΑΤΕ» κατά τα οριζόμενα στον ως άνω νόμο.

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε γραμματέα της συζήτησης την Παρασκευή Α. Ζαχαριά με αναπληρώτρια αυτής την Ηλιάνα Κούτρα.

Στη συζήτηση παραστάθηκαν για την εταιρία «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», η νόμιμος εκπρόσωπός της [...]

---

* Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54/Β'/16.1.2013), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων αυτής Μαρίνας Ανδρουλακάκη, Αγγέλικας Νισσύριος και Γεωργίας Ματθαιοπούλου.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στους εκπροσώπους της τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ANΩNYMH ETAIPEIA» προκειμένου να αναπτύξουν και προφορικά τα υπ' αριθ. πρωτ. [...] & [...] αιτήματά τους. Οι εκπρόσωποι του μέρους ζήτησαν για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στις αιτήσεις τους να τους χορηγήσει η Επιτροπή άδεια παρέκκλισης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, από την υποχρέωση αναστολής ολοκλήρωσης των υπό κρίση συναλλαγών, έως την έκδοση απόφασης κατά το άρθρο 8 του ιδίου νόμου. Οι προτεινόμενες συναλλαγές αφορούν στην απόκτηση από τη Eurobank του συνόλου (100%) των μετοχών της ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «Νέα Proton Τράπεζα Α.Ε.» και το διακριτικό τίτλο "Proton Bank" (εφεξής η «Νέα Proton») και του συνόλου (100%) των μετοχών της ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος Α.Τ.Ε.» και το διακριτικό τίτλο "Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο" (εφεξής το «Νέο ΤΤ»).

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η Εισηγήτρια, Εμμανουέλα Τρούλη, η οποία, λαμβάνοντας υπόψη τις διευκρινήσεις των εκπροσώπων της τραπεζικής εταιρίας «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ANΩNYMH ETAIPEIA», τις απόψεις που εξέφρασαν οι υπηρεσιακοί παράγοντες, τις παρούσες συνθήκες και το ισχύον νομικό πλαίσιο, πρότεινε τη χορήγηση, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011, άδειας παρέκκλισης από την υποχρέωση αναστολής πραγματοποίησης των σκοπούμενων συγκεντρώσεων, προκειμένου να αποφευχθεί σοβαρή βλάβη στην ελληνική οικονομία και το δημόσιο συμφέρον εν γένει, συνυπολογιζόμενης της απειλής που θα μπορούσαν να συνιστούν οι εν λόγω συγκεντρώσεις για τον ανταγωνισμό στην εν λόγω αγορά.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης των αιτημάτων, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη για λήψη απόφασης επί των κρινόμενων υποθέσεων με τη συμμετοχή της Εισηγήτριας, Εμμανουέλας Τρούλη, η οποία δεν έλαβε μέρος στη ψηφοφορία και αφού έλαβε υπόψη τις απόψεις που διατύπωσαν τα μέλη της, τις απόψεις που διατύπωσε προφορικά κατά την ακροαματική διαδικασία το ενδιαφερόμενο μέρος αλλά και εγγράφως με τις αιτήσεις που αυτό κατέθεσε και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

I. Α. Απόκτηση της Νέα Proton από τη EUROBANK

I.A. 1. Ανάκληση αδείας της PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.

1. Στις 9.10.2011, δυνάμει της Απόφασης της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (εφεξής και «ΕΠΑΘ») της Τράπεζας της Ελλάδος (εφεξής και «ΤτΕ»)¹, ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας της «PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» (εφεξής «PROTON»)², τέθηκε σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης³ και διορίστηκε ειδικός εκκαθαριστής⁴. Σύμφωνα με την ως άνω απόφαση, η «PROTON» επιτρέπεται εφεξής να διενεργεί μόνο τις πράξεις που εξυπηρετούν τον σκοπό της εκκαθάρισεως.

I.A. 2. Σύσταση της ΝΕΑ PROTON

2. Δυνάμει της υπ'αρ. 9250/9.10.2011 Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, συστάθηκε το μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΝΕΑ PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» (με διακριτικό τίτλο «PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.»)⁵, στο οποίο η ΕΠΑΘ⁶ παρείχε, την 9.10.2011, άδεια λειτουργίας τραπεζικού ιδρύματος στην Ελλάδα, κατά την έννοια του αρ. 63Ε του ν.3601/2007, ενώ «[ε]ιδικές εγκρίσεις που έχουν παρασχεθεί στο αρχικό πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία 'PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.', ισχύουν υπέρ του μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία 'ΝΕΑ PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.'»⁷. Επίσης, βάσει της ανωτέρω υπουργικής απόφασης, στην ΝΕΑ PROTON μεταβιβάστηκαν⁸ όλες οι συμβατικές σχέσεις της PROTON με τρίτους, στις οποίες υποκαθίσταται πλέον πλήρως η ΝΕΑ PROTON, καθώς και το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της PROTON (δικαιώματα, αξιώσεις, υποχρεώσεις και βάρη κάθε είδους), εκτός από συγκεκριμένες συμβατικές σχέσεις και στοιχεία.

---

¹ Συνεδρίαση 20/9.10.2011 (Θέμα 3^ο), βλ. ΦΕΚ Β' 2246/9.10.2011. Η Τράπεζα της Ελλάδος, εν προκειμένω, δρα ως εθνική κεντρική Τράπεζα και μέλος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών αρμοδιότητά της μεταξύ άλλων είναι η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας, καθώς και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 55^Α του καταστατικού της (βλέπε καταστατικό της ΤτΕ όπως κυρώθηκε δια του ν. 3424/27 και συμπληρώθηκε δια των ν. 4502, 4731 και 5055).

² Με την απόφαση 104/1/18.6.2001 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της ΤτΕ είχε παρασχεθεί άδεια λειτουργίας στην «ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α.Ε.», η οποία μετονομάστηκε, με μεταγενέστερη απόφαση της ίδιας επιτροπής (230/3/26.9.2006), σε «PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» (βλ. ΦΕΚ Β' 2246/9.10.2011). Βάσει της υπ'αρ. 9250/9.10.2011 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών για τη σύσταση μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος, συνέτρεξε σύμφωνα με την παρ. 4 του αρ. 63Ε του ν. 3601/2007 λόγος ανάκλησης της άδειας λειτουργίας του αρχικού πιστωτικού ιδρύματος.

³ Σύμφωνα με το άρθρο 68 του ν. 3601/2007, όπως ισχύει.

⁴ Ο κ. Δημήτριος Δεληπέτρος.

⁵ Καταχωρήθηκε την 9.10.2011 στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) με κωδικό αριθμό καταχώρησης 494 και αριθμό μητρώου Γ.Ε.ΜΗ. 117913901000.

⁶ Με την απόφαση που λήφθηκε στην 20/9.10.2011 Συνεδρίασή της (θέμα 2^ο).

⁷ Βλ. ΦΕΚ Β' 2246/9.10.2011.

⁸ Βλ. σχετικά ΦΕΚ ΑΕ-ΕΠΕ 2246/9.10.2011.

3. Βάσει της ίδιας υπουργικής απόφασης, το μετοχικό κεφάλαιο της NEA PROTON «[α]νέρχεται στο ποσό των διακοσίων πενήντα εκατομμυρίων (250.000.000) ευρώ, διαιρούμενο σε πενήντα (50.000.000) εκατομμύρια κοινές, ονομαστικές μετοχές μετά ψήφου, αξίας πέντε (5) ευρώ η καθεμία και θα καταβληθεί στο σύνολο του από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, σύμφωνα με την από 9.10.2011 εισήγηση της Τράπεζας της Ελλάδος. Τα είκοσι δύο εικοστά πέμπτα (22/25) της αξίας κάθε μετοχής, ήτοι τέσσερα Ευρώ και σαράντα λεπτά (€4,40) ανά μετοχή, καταβάλλονται αμέσως κατά τη σύσταση της Τράπεζας. Το υπόλοιπο θα καταβληθεί σε τρεις μήνες από τη σύσταση της Τράπεζας»⁹. Συνεπώς, το ΤΧΣ κατέβαλλε την 9.10.2011 το ποσό των 220.000.000 ευρώ για το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της NEA PROTON, ενώ την 3.2.2012 κατέβαλλε το υπόλοιπο ποσό, ήτοι 30.000.000 ευρώ¹⁰. Επιπλέον, σύμφωνα με το ΤΧΣ, «[η] ΤτΕ και το ΔΣ του ΤΧΣ ενέκριναν το αναθεωρημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Νέας Proton για τη περίοδο 2012 – 2016, το οποίο προέβλεπε επιπρόσθετη κεφαλαιακή ενίσχυση κατά €300 εκ. ούτως ώστε η τράπεζα να πληρεί τις κεφαλαιακές απαιτήσεις όπως ορίζονται από τη ΤτΕ. Σε αυτά τα πλαίσια το Ταμείο προχώρησε στην πλήρη κάλυψη δύο επιπρόσθετων αυξήσεων κεφαλαίου της τράπεζας συνολικού ποσού €265 εκ. (€230 εκ. την 01/08/2012 και €35 εκ. την 31/12/2012)»¹¹.

I. A. 3. Διενέργεια διαγωνισμού για τη μεταβίβαση της NEA PROTON

4. Σύμφωνα με το άρθρο 63Ε παράγ. 9 του ν. 3601/2007, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, το μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα που συστήνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν μπορεί να λειτουργήσει για διάστημα πέραν των δύο ετών. Για λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, το διάστημα αυτό παρατείνεται για δύο ακόμη έτη.
5. Περαιτέρω, στο άρθρο 63ΣΤ παράγ. 3 του ως άνω νόμου 3601/2007, όπως ισχύει, ορίζεται ότι σε κάθε περίπτωση η διαδικασία πώλησης των μετοχών του μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος ολοκληρώνεται εντός διετίας από την έκδοση της απόφασης μεταβίβασης των μεταφερόμενων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της προϋπάρχουσας τράπεζας στο νέο μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα και σε κάθε περίπτωση εντός της ενδεχόμενης παράτασης λειτουργίας του μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος σύμφωνα με την απόφαση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 9 του ως άνω άρθρου 63Ε.
6. Σε περίπτωση αποτυχίας του πλειστηριασμού ή με την πάροδο άπρακτης της ως άνω προθεσμίας ή με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία μπορεί να ληφθεί κατά πάντα χρόνο, εφόσον έχει καταστεί αδύνατη η πραγματοποίηση του σκοπού του μεταβατικού

⁹ Βλ. ΦΕΚ Β' 2246/9.10.2011.

¹⁰ Βλ. Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2012 του ΤΧΣ, <http://www.hfsf.gr/el/financialinformation.htm>

¹¹ Βλ. Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2012 του ΤΧΣ, <http://www.hfsf.gr/el/financialinformation.htm>

πιστωτικού ιδρύματος, το μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα λύεται αυτοδικαίως και εκκαθαρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 68 του ίδιου νόμου 3601/2007.

7. Ως εκ τούτου, το ΤΧΣ κίνησε διαδικασία υποβολής προσφορών για τη μεταβίβαση επιλεγμένων περιουσιακών στοιχείων του ανωτέρω πιστωτικού ιδρύματος, σε έτερο πιστωτικό ίδρυμα, δυνάμει της σχετικής δυνατότητας που της παρέχει η διάταξη της παρ. 1 του άρ. 63Δ του ν. 3601/2007, ως ισχύει¹². Η ακριβής διαδικασία μεταβίβασης περιγράφεται στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου, σύμφωνα με το οποίο η ΤτΕ «καλεί πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα πρόσωπα, που κατά την κρίση της και σύμφωνα με τις διαθέσιμες σε αυτήν κατά το χρόνο αυτό πληροφορίες είναι κατάλληλα για την κτήση των υπό μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, σε άτυπη και εμπιστευτική διαδικασία υποβολής προσφορών για την απόκτησή τους».
8. Σύμφωνα με το από 15.7.2013 δελτίο τύπου του ΤΧΣ¹³, «στη [σχετική] διαγωνιστική διαδικασία έλαβαν μέρος η Eurobank και χρηματοοικονομικοί επενδυτές, ωστόσο μόνο η Eurobank κατέθεσε, την Πέμπτη 11 Ιουλίου 2013, δεσμευτική προσφορά που πληρούσε τις προϋποθέσεις του διαγωνισμού» .
9. Ως εκ τούτου, με την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας¹⁴, το ΤΧΣ ανακήρυξε την EUROBANK ως «προτιμητέο υποψήφιο αγοραστή της Νέας Proton»¹⁵. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στο σχετικό δελτίο τύπου, στις 12.7.2013 το ΤΧΣ «[...] ολοκλήρωσε τη διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση της Νέας Proton Bank και αποφάσισε να προχωρήσει με την πώληση της Νέας Proton Bank στην Eurobank. [...] Στη διαγωνιστική διαδικασία, πέραν της Eurobank έλαβαν μέρος και χρηματοοικονομικοί επενδυτές, ωστόσο μόνο η Eurobank κατέθεσε δεσμευτική προσφορά συμβατή με τις προϋποθέσεις του διαγωνισμού». Το ΤΧΣ και η Eurobank θα συνεργαστούν με στόχο να υπογραφεί δεσμευτική συμφωνία στις 15.7.2013.

I. A. 4. Πώληση των μετοχών στη EUROBANK

10. Την 15.7.2013, το ΤΧΣ και η EUROBANK υπέγραψαν δεσμευτική συμφωνία¹⁶ για την πώληση των μετοχών της NEA PROTON από το πρώτο στη δεύτερη. Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο τύπου «Η μεταβίβαση των μετοχών θα ολοκληρωθεί μετά την ανακεφαλαιοποίηση της Νέας Proton Bank από το ΤΧΣ και

---

¹² Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, «Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται με απόφαση της να υποχρεώσει πιστωτικό ίδρυμα στη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του προς άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή προς άλλο πρόσωπο. Τα προς μεταβίβαση περιουσιακά στοιχεία προσδιορίζονται στην απόφαση του προηγούμενου εδαφίου και μπορούν να είναι δικαιώματα, απαιτήσεις, υποχρεώσεις ή και συμβατικές σχέσεις».

¹³ Βλ. Δελτίο Τύπου 15/7/2013: < http://www.hfsf.gr/files/press_release_20130715_1_el.pdf >.

¹⁴ Βλ. Δελτίο Τύπου 12/7/2013: < http://www.hfsf.gr/files/press_release_20130712_el.pdf >.

¹⁵ Σύμφωνα με το ίδιο Δελτίο Τύπου υπηρεσίες χρηματοοικονομικού συμβούλου του ΤΧΣ για την εν λόγω συναλλαγή παρείχε η Rothschild. Ο όμιλος Rothschild παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε εταιρίες, κυβερνήσεις και ιδιώτες, βλ. <http://www.rothschild.com>.

¹⁶ Βλ. Δελτίο Τύπου 15/7/2013: < http://www.hfsf.gr/files/press_release_20130715_1_el.pdf >.

τις απαραίτητες εγκρίσεις από την DG Comp, την Τράπεζα της Ελλάδος, την Ελληνική Αρχή Ανταγωνισμού και τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Eurobank».

I. Β. Απόκτηση της Νέο ΤΤ από τη EUROBANK

I. Β. 1. Ανάκληση άδειας λειτουργίας και ειδική εκκαθάριση του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε.

11. Με Απόφαση της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης (εφεξής και «ΕΜΕ») της Τράπεζας της Ελλάδος (εφεξής και «ΤτΕ»), η οποία ελήφθη την 18^η Ιανουαρίου 2013 *«[...] 1.Ανακαλείται η άδεια του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε» για την άσκηση των δραστηριοτήτων της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3601/2007 και το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα τίθεται σε ειδική εκκαθάριση σύμφωνα με το άρθρο 68 του ως άνω νόμου. 2. Το ως άνω πιστωτικό ίδρυμα επιτρέπεται εφεξής να διενεργεί μόνο τις πράξεις που υπηρετούν το σκοπό της εκκαθάρισης»*¹⁷.

I. Β. 2. Σύσταση του μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο Ελλάδος με τη μορφή της ανωνύμου τραπεζικής εταιρίας.

12. Την ίδια ως άνω ημερομηνία με Απόφαση¹⁸ του υπουργού Οικονομικών συστήθηκε το μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΝΕΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε.», με μοναδικό μέτοχο το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, και μεταβιβάστηκαν σε αυτό σχεδόν όλες οι συμβατικές σχέσεις του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο Ελλάδος Α.Τ.Ε» (εφεξής και «πρώην ΤΤ» ή «ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ») με τρίτους και το σύνολο σχεδόν των περιουσιακών στοιχείων, ιδίως, το σύνολο των καταθέσεων (ιδιωτών, τραπεζών και δημοσίου), το δίκτυο των καταστημάτων και το υγιές ενεργητικό (μέρος του χαρτοφυλακίου των δανείων και των επενδύσεων).

13. Με Απόφαση της ΕΜΕ της ΤτΕ, η οποία ελήφθη επίσης την 18^η Ιανουαρίου 2013, χορηγήθηκε στο Νέο ΤΤ άδεια λειτουργίας. Σύμφωνα με την Απόφαση της ΕΜΕ¹⁹ *«Παρέχεται από την 18.1.2013 άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα στο μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα, κατά την έννοια του άρθρου 63Ε του ν. 3601/2007, όπως ισχύει, υπό την επωνυμία «ΝΕΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «ΝΕΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ». 2. Το μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα υπό την επωνυμία «ΝΕΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε.» δύναται να ασκεί όλες τις δραστηριότητες του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 3601/2007, όπως ισχύει.»*²⁰

¹⁷ Συνεδρίαση ΕΜΕ 7/18.1.2013, Θέμα 3^ο ΦΕΚ Β 76/18.1.2013.

¹⁸ Υπ' αριθμόν 2124/Β95/18.1.2013

¹⁹ Κατά την υπ' αριθ. 7/18.1.2013 Συνεδρίασή της.

²⁰ Συνεδρίαση ΕΜΕ 7/2/18.1.2013, Βλ σχετικά και ΦΕΚ Β 76/18.1.2013

14. Στην ίδια Απόφαση²¹ του Υπουργού Οικονομικών αναφέρεται ότι στα περιουσιακά στοιχεία του Νέου ΤΤ θα προστεθεί το ποσό που είχε υποχρέωση να καταβάλει το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο Νέο ΤΤ, σύμφωνα με το άρθρο 63^E παρ. 7 ν. 3601/2007, σε συνδυασμό με το άρθρο 9 παρ. 15 ν. 4051/2012, όπως ισχύουν.

I. B. 3. Διενέργεια διαγωνισμού για την πώληση του Νέου ΤΤ.

15. Μετά την άμεση κεφαλαιοποίηση του Νέου ΤΤ, κατόπιν της σχετικής απόφασης του Υπουργείου Οικονομικών και σε συνέχεια της εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος για την ίδρυσή του, το ΤΧΣ κατέστη όπως ήδη αναφέρθηκε ανωτέρω αποκλειστικός μέτοχος του Νέου ΤΤ και κάλυψε τη διαφορά της αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Σύμφωνα με Δελτίο Τύπου του ΤΧΣ της 18.1.2013 άμεσος στόχος ήταν η ομαλή ένταξη της Τράπεζας στο νέο ανταγωνιστικό τοπίο που διαμορφώνεται στον τραπεζικό κλάδο και η σε επόμενο στάδιο πώλησή του σε άλλη Τράπεζα.

16. Σε σχέση με την υποχρέωση πώλησης του Νέου ΤΤ εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος η Eurobank παρέπεμψε τη ΓΔΑ στη δεύτερη αναθεώρηση του Δεύτερου Οικονομικού Προγράμματος για την Ελλάδα²², η οποία συμφωνήθηκε το Μάιο του 2013 μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου αναφέρεται ότι μετά την ίδρυση του μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος στο οποίο το ΤΧΣ κατέστη μοναδικός μέτοχος, το ΤΧΣ λαμβάνει μέτρα για σημαντικές περικοπές στα λειτουργικά έξοδα της Τράπεζας μέσω σημαντικής μείωσης στον αριθμό του προσωπικού και της αναδιάρθρωσης του δανειακού χαρτοφυλακίου με στόχο να γίνει η Τράπεζα ελκυστική επένδυση για μελλοντικούς επενδυτές και την πώλησή της έως τις 15 Ιουλίου του 2013.

17. Με το από 13 Ιουλίου 2013 Δελτίου Τύπου²³ με τίτλο «*Η Eurobank προτιμητέος υποψήφιος αγοραστής του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου*»²⁴ το ΤΧΣ ανακοίνωσε ότι ολοκλήρωσε τη διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση του Νέου ΤΤ και αποφάσισε να προχωρήσει με τη πώληση του Νέου ΤΤ στη EUROBANK. Στη διαγωνιστική διαδικασία έλαβαν μέρος, σύμφωνα με το ίδιο Δελτίο Τύπου, τέσσερις ελληνικές τράπεζες η Alpha Bank, η Εθνική Τράπεζα, η EUROBANK και ο Όμιλος Πειραιώς.

²¹ Στο Παράρτημα 1 και αριθμό 3.

²² The second Economic Adjustment Programme for Greece – Second Review, May 2013 page 133 όπου αναφέρεται: “ [...] **19. The resolution of undercapitalized noncore financial institutions is proceeding as envisaged under the program : · HFSF – controlled bridge banks.** In January 2013, we established a second bridge bank, the New Hellenic Postbank, with the HFSF being its sole shareholder. The HFSF is currently taking actions to make major reductions in the operational costs of the bank including through a significant reduction in the number of employees, and to restructure its loan portfolio, with the objective of making the bank attractive to potential purchasers and concluding its sale by July 15 2013 (rephrased **structural benchmark** from end – January 2013) [...]”.

²³ Βλ. Δελτίο Τύπου 13/7/2013 (http://www.hfsf.gr/files/press_release_20130713_el.pdf)

²⁴ Στο ίδιο Δελτίο αναφέρεται ότι η Goldman Sachs ενήργησε ως χρηματοοικονομικός σύμβουλος του ΤΧΣ για την πώληση του Νέου ΤΤ.

18. Επίσης, σε Δελτίο Τύπου της 15.7.2013²⁵ με τίτλο «Πώληση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε στη Eurobank» αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι: «Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), στο πλαίσιο του Μνημονίου, εκπλήρωσε εντός του χρονοδιαγράμματος, τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις του αναφορικά με την πώληση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου. Η απόφαση ελήφθη μετά από διαγωνιστική διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας κατατέθηκαν, την Τρίτη 9 Ιουλίου 2013, τέσσερις (4) προσφορές.» Αναφέρεται επίσης ότι στην τελική απόφαση συνεκτιμήθηκαν παράμετροι όπως οι όροι των προσφορών, η μακροχρόνια μεγιστοποίηση της ωφέλειας που προέκυπτε για το συνολικό χαρτοφυλάκιο του ΤΧΣ, καθώς και η συστημική σταθερότητα.

I. B. 4. Σύμβαση ΤΧΣ-EUROBANK

19. Η από 15/7/2013 υπογραφείσα μεταξύ Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και EUROBANK δεσμευτική συμφωνία αφορά στην απόκτηση από την Eurobank, του συνόλου των μετοχών του μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο Ελλάδος Α.Τ.Ε. Το προσφερθέν τίμημα θα καταβληθεί σε μετοχές της εξαγοράζουσας που θα εκδοθούν για το σκοπό αυτό. .

20. Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο τύπου²⁶ «Η πώληση θα ολοκληρωθεί με εισφορά των μετοχών του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου στη Eurobank και μετά τις απαραίτητες εγκρίσεις από την DG Comp, την Τράπεζα της Ελλάδος, την Ελληνική Αρχή Ανταγωνισμού και τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Eurobank».

II. ΟΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ

II. A. Σχετικά με την απόκτηση της Νέα Proton

21. Στις 19.7.2013 η Eurobank υπέβαλε αίτημα για τη χορήγηση άδειας παρέκκλισης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ν. 3959/2011, ως ισχύει, από την υποχρέωση αναστολής ολοκλήρωσης της εν λόγω συναλλαγής έως την έκδοση απόφασης κατά το άρθρο 8 του ίδιου νόμου.

22. Ειδικότερα, η εξαγοράζουσα δικαιολόγησε το αίτημά της για παροχή άδειας παρέκκλισης και μάλιστα κατεπειγόντως, υποστηρίζονται ότι «είναι απαραίτητο να ληφθεί η αιτούμενη παρέκκλιση εντός της σημερινής ημέρας και, ειδικότερα, μέχρι τις 22:00 μ.μ. σήμερα, προκειμένου τα μέρη να μπορέσουν να προχωρήσουν στην ολοκλήρωση της συναλλαγής» επειδή «[σ]ύμφωνα με τις ρητές δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα μας έναντι των δανειστών της, το ΤΧΣ όφειλε να προβεί στη μεταβίβαση της Νέας Proton μέχρι την 15^η Ιουλίου 2013. Η ανωτέρω υποχρέωση συνεπάγεται σαφώς ότι, μετά την υπογραφή του Συμφωνητικού

²⁵ Βλ. Δελτίο Τύπου 15/7/2013 (http://www.hfsf.gr/files/press_release_20130715_2_el.pdf)

²⁶ Βλ. Δελτίο Τύπου 15/7/2013 (http://www.hfsf.gr/files/press_release_20130715_2_el.pdf)

Αγοραπωλησίας Μετοχών, η μεταβίβαση της Νέας Proton πρέπει απαραίτητως να ολοκληρωθεί άμεσα.».

23. Στο σχετικό αίτημα η εξαγοράζουσα αναφέρει επίσης ότι «[ε]ξ όσων, δε, γνωρίζουμε, η πραγματοποίηση της συναλλαγής αποτελεί προϋπόθεση για την καταβολή της επόμενης δόσης προς τη χώρα μας από τους δανειστές της. Ως εκ τούτου, η άμεση ολοκλήρωση της προτεινόμενης συναλλαγής είναι απαραίτητη για τη βιωσιμότητα της χώρας μας και θα συμβάλει στην προσπάθεια εξόδου αυτής από την κρίση καθώς η οποιαδήποτε καθυστέρηση θεωρούμε ότι θέτει σε κίνδυνο την περαιτέρω χρηματοδότηση της χώρας. Περαιτέρω, σημειώνουμε ότι η άμεση πραγματοποίηση της προτεινόμενης εξαγοράς είναι απαραίτητη για τη σταθερότητα και βιωσιμότητα της λειτουργίας του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος και τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των τεσσάρων συστημικών τραπεζών (Εθνική, Πειραιώς, Alpha και Eurobank), προς όφελος των καταθετών και της χώρας μας. Ειδικότερα, η ολοκλήρωση της συναλλαγής θα διευκολύνει και την ενοποίηση των λειτουργιών των δύο τραπεζών γρηγορότερα, προς όφελος των πελατών και των εργαζομένων σε αυτές. Τέλος, σημειώνουμε ότι η Eurobank προτίθεται να προβεί άμεσα και, σε κάθε περίπτωση, εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας, στην υποβολή γνωστοποίησης σε σχέση με την προτεινόμενη συναλλαγή.
24. Η αιτούσα δήλωσε περαιτέρω ότι κατά την εκτίμησή της η σκοπούμενη απόκτηση των εν λόγω στοιχείων δε δημιουργεί συνθήκες που να προκαλούν αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3959/2011 ως ισχύει. Δεσμεύτηκε δε εκ των προτέρων ότι θα συμμορφωθεί με τυχόν μελλοντική αρνητική απόφαση της ΕΑ ως προς την έγκριση της σκοπούμενης συγκέντρωσης, παρά τις όποιες δυσκολίες.

II. Β. Σχετικά με την απόκτηση της Νέου ΤΤ

25. Στις 19.7.2013 η Eurobank υπέβαλε αίτημα για τη χορήγηση άδειας παρέκκλισης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9 του Ν. 3959/2011, ως ισχύει, από την υποχρέωση αναστολής ολοκλήρωσης της εν λόγω συναλλαγής έως την έκδοση απόφασης κατά το άρθρο 8 του ίδιου νόμου.
26. Ειδικότερα, η εξαγοράζουσα δικαιολόγησε το αίτημά της για παροχή άδειας παρέκκλισης και μάλιστα κατεπειγόντως, υποστηρίζονται ότι «είναι απαραίτητο να ληφθεί η αιτούμενη παρέκκλιση εντός της σημερινής ημέρας και, ειδικότερα, μέχρι τις 22:00 μ.μ. σήμερα, προκειμένου τα μέρη να μπορέσουν να προχωρήσουν στην ολοκλήρωση της συναλλαγής», επειδή «[σ]ύμφωνα με τις ρητές δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα μας έναντι των δανειστών της, το ΤΧΣ όφειλε να προβεί στη μεταβίβαση του Νέου ΤΤ μέχρι την 15^η Ιουλίου 2013. Η ανωτέρω υποχρέωση συνεπάγεται σαφώς ότι, μετά την υπογραφή της Συμφωνίας Κάλυψης, η μεταβίβαση του Νέου ΤΤ πρέπει απαραίτητως να ολοκληρωθεί άμεσα.».

27. Στο σχετικό αίτημα η εξαγοράζουσα αναφέρει επίσης ότι «[ε]ξ όσων, δε, γνωρίζουμε, η πραγματοποίηση της συναλλαγής αποτελεί προϋπόθεση για την καταβολή της επόμενης δόσης προς τη χώρα μας από τους δανειστές της. Ως εκ τούτου, η άμεση ολοκλήρωση της προτεινόμενης συναλλαγής είναι απαραίτητη για τη βιωσιμότητα της χώρας μας και θα συμβάλει στην προσπάθεια εξόδου αυτής από την κρίση καθώς η οποιαδήποτε καθυστέρηση θεωρούμε ότι θέτει σε κίνδυνο την περαιτέρω χρηματοδότηση της χώρας. Περαιτέρω, σημειώνουμε ότι η άμεση πραγματοποίηση της προτεινόμενης εξαγοράς είναι απαραίτητη για τη σταθερότητα και βιωσιμότητα της λειτουργίας του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος και τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των τεσσάρων συστημικών τραπεζών (Εθνική, Πειραιώς, Alpha και Eurobank), προς όφελος των καταθετών και της χώρας μας. Ειδικότερα, η ολοκλήρωση της συναλλαγής θα διευκολύνει και την ενοποίηση των λειτουργιών των δύο τραπεζών γρηγορότερα, προς όφελος των πελατών και των εργαζομένων σε αυτές. Τέλος, σημειώνουμε ότι η Eurobank προτίθεται να προβεί άμεσα και, σε κάθε περίπτωση, εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας, στην υποβολή γνωστοποίησης σε σχέση με την προτεινόμενη συναλλαγή».
28. Η αιτούσα δήλωσε περαιτέρω κατά την ακρόαση ενώπιον της Ε.Α. ότι κατά την εκτίμησή της, η σκοπούμενη απόκτηση των εν λόγω στοιχείων δε δημιουργεί συνθήκες που να προκαλούν αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3959/2011 ως ισχύει. Δεσμεύτηκε δε εκ των προτέρων ότι θα συμμορφωθεί με τυχόν μελλοντική αρνητική απόφαση της ΕΑ ως προς την οριστική έγκριση της σκοπούμενης συγκέντρωσης παρά τις όποιες δυσκολίες, και δήλωσε μέσω των εκπροσώπων της ότι προς διασφάλιση της δυνατότητας αυτής εντωμεταξύ: «[ε]ντός του νέου Ομίλου, το T.T. θα λειτουργήσει ως αυτόνομο δίκτυο με σεβασμό στην παράδοσή του, τις σχέσεις του με το αποταμιευτικό κοινό και το ρόλο του στην οικονομία».

III. ΤΑ ΜΕΡΗ

III.A. Τράπεζα Eurobank

29. Η Eurobank αποτελεί πιστωτικό ίδρυμα που έχει ιδρυθεί και λειτουργεί σύμφωνα με το ν. 3601/2007 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 178) (εφεξής "ν. 3601/2007") και τους λοιπούς εφαρμοστέους νόμους και υπόκειται στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος. Οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.
30. Η Τράπεζα προσφέρει στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, μέσω του ομίλου εταιρειών του οποίου είναι μητρική (εφεξής "Όμιλος Eurobank"), ευρεία γκάμα τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και προϊόντων. Ειδικότερα, ο

Όμιλος Eurobank παρέχει υπηρεσίες και προϊόντα γενικής τραπεζικής (λιανική, επιχειρηματική, κάρτες πληρωμών, επενδυτική και χρηματιστηριακές συναλλαγές) διαχείρισης ατομικών και συλλογικών χαρτοφυλακίου, χρηματοδοτικής μίσθωσης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, καθώς και ασφαλιστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διαχείρισης και εκμετάλλευσης ακινήτων και υπηρεσίες μισθοδοσίας (payroll services).

III.B. Νέα Proton

31. Όπως αναφέρθηκε αναλυτικότερα και ανωτέρω, η Νέα Proton ιδρύθηκε στις 09.10.2011, κατ' εφαρμογή του άρθρου 63Ε του Ν. 3601/2007. Ειδικότερα, μετά τη θέση σε ειδική εκκαθάριση της πρώην Proton Bank, ιδρύθηκε η Νέα Proton Bank ως μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο μεταφέρθηκε μέρος των περιουσιακών στοιχείων και, ειδικότερα, το σύνολο των καταθέσεων (ιδιωτών, τραπεζών και δημοσίου) και το υγιές ενεργητικό (χαρτοφυλάκιο δανείων και τίτλων) της πρώην Proton Bank. Η Νέα Proton Bank έλαβε άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και ενισχύθηκε κεφαλαιακά από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, το οποίο κατέστη μοναδικός μέτοχος της νέας τράπεζας.

III.Γ. Νέο ΤΤ

32. Όπως αναφέρθηκε ήδη αναλυτικά ανωτέρω, το Νέο ΤΤ ιδρύθηκε στις 18.01.2013, κατ' εφαρμογή του άρθρου 63Ε του Ν. 3601/2007. Ειδικότερα, μετά τη θέση σε ειδική εκκαθάριση του πρώην Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος, ιδρύθηκε το Νέο ΤΤ ως μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο μεταφέρθηκε μέρος των περιουσιακών στοιχείων και, ειδικότερα, το σύνολο των καταθέσεων (ιδιωτών, τραπεζών και δημοσίου), το δίκτυο των καταστημάτων και το υγιές ενεργητικό (χαρτοφυλάκιο δανείων και τίτλων) του πρώην ΤΤ. Το Νέο ΤΤ έλαβε άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και ενισχύθηκε κεφαλαιακά από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, το οποίο κατέστη μοναδικός μέτοχος της νέας τράπεζας.

IV. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

33. Σύμφωνα με πάγια πρακτική της ΕΑ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²⁷, η βασική κατηγοριοποίηση των κλασικών τραπεζικών υπηρεσιών περιλαμβάνει: α) τις υπηρεσίες προς ιδιώτες/λιανική τραπεζική (retail banking), β) τις υπηρεσίες προς επιχειρήσεις/επιχειρηματική τραπεζική (corporate banking), και γ) τις λοιπές

---

²⁷ Βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις ΕΑ 534/VI/2012 *Alpha-Eurobank*, 549/VII/2012, *Πειραιώς-Αγροτική*, και αποφάσεις Ε.Επ. Μ.4844, *Fortis/ABN AMRO Assets*, σκ. 33-41, Μ.5384, *BNP Paribas/Fortis*, σκ. 9-10, Μ.4844, *Fortis/ABN AMRO Assets*, σκ. 39-40, Μ.3894, *Unicredito/HBV*, σκ. 16-17, Μ.6168, *RBI/EFG Eurobank/JV*, σκ. 12 και 18, Μ.4155, *BNP Paribas/BNL*, σκ. 8, 9 και 19, Μ.2567, *Nordbanken/Postgirot*, σκ. 9,10. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται στη λιανική τραπεζική (retail) (βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.5384, *BNP Paribas/Fortis*, σκ. 9), ενώ σε άλλες όχι (βλ. απόφαση Ε. Επ. Μ.6168, *RBI/EFG Eurobank/JV*, σκ. 12).

χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, καθεμία δε, από τις προαναφερθείσες κατηγορίες μπορεί να διακριθεί περαιτέρω, με βάση την υποκαταστασιμότητα των επιμέρους τραπεζικών και εν γένει χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών από πλευράς προσφοράς και ζήτησης.

34. Συγκεκριμένα, ενόψει των δραστηριοτήτων στην υπό εξέταση συναλλαγή μερών, φαίνεται ότι παρουσιάζονται οριζόντιες αλληλεπικαλύψεις τουλάχιστον στις αγορές: α) των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής, β) των καταθέσεων και χορηγήσεων επιχειρηματικής τραπεζικής, γ) των μέσων πληρωμής – καρτών και αποδοχής καρτών, δ) των χρηματοδοτικών μισθώσεων ε) αμοιβαίων κεφαλαίων και στ) χρηματιστηριακών υπηρεσιών . Συνεπώς οι ανωτέρω (υπό α-στ) αγορές αποτελούν, κατ' αρχάς, τις σχετικές με την υπό κρίση συγκέντρωση αγορές. Σημειώνεται ότι ορισμένες εκ των ως άνω αγορών δύναται να αναλυθούν περαιτέρω σε διακριτές υπο-αγορές.
35. Όπως έχει γίνει δεκτό και σε προηγούμενες αποφάσεις ΕΑ, ως σχετική γεωγραφική αγορά στις ως άνω αγορές προϊόντων/υπηρεσιών θεωρείται καταρχάς το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου οι δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ανταγωνίζονται μεταξύ τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

V. ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΓΟΡΩΝ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

V. A. Μεριδία αγοράς της Eurobank προ και μετά της συγκέντρωσης με τη Νέα Proton

36. Παρότι κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης παρέκκλισης, και λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα αυτής δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για τα ποσοστά των τραπεζών προ και μετά την εν λόγω συγκέντρωση, λόγω του μικρού μεγέθους της αποκτούμενης Νέα Proton, το μερίδιο της οποίας, σύμφωνα με την αιτούσα δεν ξεπερνάει το [0-1]% σε καμία αγορά, εκτιμάται ότι η συγκέντρωση δεν δύναται να μεταβάλει ουσιαστικά τα ποσοστά της εξαγοράζουσας.

V. B. Μεριδία αγοράς της Eurobank προ και μετά της συγκέντρωσης με το Νέο ΤΤ

37. Τα μερίδια αγοράς της ενιαίας οντότητας Eurobank-Νέο ΤΤ²⁸ στις ανωτέρω αναφερόμενες σχετικές αγορές και στις υπο-αγορές αυτών, κατόπιν της πραγματοποίησης της υπό κρίση πράξης, υπολογίζονται, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα συλλεχθέντα στοιχεία και με ημερομηνία 31/12/2012 ως εξής και αντιπαρατίθενται με τα προ της γνωστοποιηθείσας πράξης μερίδια αγοράς της Eurobank:

1. Λιανική Τραπεζική

α) Καταθέσεις

---

²⁸ Στα ποσοστά αυτά δεν συμπεριλαμβάνεται η σκοπούμενη συγκέντρωση Eurobank-Νέα Proton.

- Σύνολο [15-25]% (προηγούμενος [5-15]%) και ειδικότερα:
- καταθέσεις όψεως [15-25]% (προηγούμενος [15-25]%),
- καταθέσεις ταμειυτηρίου [15-25]% (προηγούμενος [5-15]%) και
- καταθέσεις προθεσμίας [15-25]% (προηγούμενος [5-15]%).

β) Χορηγήσεις

- καταναλωτικά δάνεια εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών [25-35]% (προηγούμενος [15-25]%) και
- καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών [15-25]% (προηγούμενος [15-25]%).
- Στεγαστική Πίστη Σύνολο [15-25]% (προηγούμενος [5-15]%).

2. Επιχειρηματική Τραπεζική

α) Καταθέσεις

- Σύνολο [15-25]% (προηγούμενος [15-25]%) και ειδικότερα:
- καταθέσεις όψεως [15-25]% (προηγούμενος [5-15]%),
- καταθέσεις προθεσμίας [15-25]% (προηγούμενος [15-25]%),

β) Χορηγήσεις

- Σύνολο [15-25]% (προηγούμενος [15-25]%) και ειδικότερα:

3. Έκδοση καρτών (Πιστωτικών και Χρεωστικών) [card issuing]

- με βάση τον αριθμό πιστωτικών καρτών [15-25]% (προηγούμενος [15-25]%) ενώ
- με βάση τον αριθμό χρεωστικών καρτών [15-25]% (προηγούμενος [5-15]%) και

4. Αποδοχή καρτών: Σύνολο [15-25]% (προηγούμενος [15-25]%)

5. Διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων: Σύνολο [25-35]% (προηγούμενος [25-35]%)

6. Αγορά χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing) [15-25]% (προηγούμενος [15-25]%).

7. Χρηματοστηριακές Υπηρεσίες (για τις 31/06/2013, βάσει των δημοσιευμένων στοιχείων του Χρηματιστηρίου Αξιών) και ειδικότερα:

- μετοχές 17,02%, (προηγούμενος 16,14%)

- ομόλογα 8,07% (αμετάβλητο, καθώς το Νέο ΤΤ δε δραστηριοποιείται στην αγορά αυτή) και
- παράγωγα 14,82 % (προηγουμένως 14,37%).

VI. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

VI. Α. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

38. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή ελέγχου, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο.
39. Η γενική ρήτρα του εν λόγω άρθρου συγκεκριμενοποιείται έτι περαιτέρω με τις παραγράφους 3²⁹ και 4³⁰ του προαναφερόμενου άρθρου, που ορίζουν την έννοια του ελέγχου κατά τις ανωτέρω διατάξεις. Σύμφωνα με αυτές, έλεγχο συνιστά η δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, ενώ όσον αφορά τα μέσα απόκτησης ελέγχου ορίζεται ότι ο έλεγχος δύναται να απορρέει από δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών. Σε αυτό το πλαίσιο, συγκέντρωση πραγματοποιείται και στην περίπτωση απόκτησης ελέγχου επί των στοιχείων ενεργητικού, που αποτελούν το σύνολο ή τμήμα μιας επιχείρησης, δηλαδή μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας με παρουσία στην αγορά της οποίας μπορεί να προσδιοριστεί σαφώς ο κύκλος εργασιών³¹.

---

²⁹ Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν. 3959/2011: «3. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης».

³⁰ Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5 του ν. 3959/2011: «4. Ο έλεγχος αποκτάται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, τα οποία: α) είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή β) χωρίς να είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές».

³¹ Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ 2008, C95, σελ. 1 (εφεξής: Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση), παρ. 24, με παραπομπή σε σχετική νομολογία. Βλ. σχετικά

VI. Β. ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ

40. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 6 παρ. 1³² απαγορεύεται κατ' αρχήν να πραγματοποιηθεί προ της έκδοσης της απόφασης έγκρισής της από την Ε.Α., με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 9.
41. Το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011 προβλέπει τη δυνατότητα της Ε.Α., να επιτρέψει, ύστερα από αίτηση, παρέκκλιση από την απαγόρευση πραγματοποίησης της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση της σχετικής επί της συγκέντρωσης απόφασης³³.
42. Όπως προεκτέθηκε, η Eurobank ζήτησε τη χορήγηση παρέκκλισης από την απαγόρευση της παρ. 1 του άρθρου 9, και, κατ' επέκταση, την έγκριση πραγματοποίησης των ως άνω συγκεντρώσεων πριν από τη γνωστοποίηση της πράξης ως συγκέντρωσης στην Ε.Α. και τη λήψη απόφασης της Ε.Α. επ' αυτής.
43. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011, απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορεί να γίνει δεκτή η αίτηση παρέκκλισης συνιστά η ανάγκη αποτροπής σοβαρών ζημιών σε βάρος μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου. Οι τρίτοι μπορεί να είναι και οι καταναλωτές ή πελάτες των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.
44. Σημειώνεται ότι η απόφαση της Ε.Α., η οποία επιτρέπει την παρέκκλιση, είναι από τη φύση της απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, που στοχεύει στην αποφυγή σημαντικών ζημιών σε βάρος επιχειρήσεων ή τρίτων³⁴. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητηθεί και να παρασχεθεί οποτεδήποτε, είτε πριν από τη γνωστοποίηση, είτε μετά τη συναλλαγή³⁵.

αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (στο εξής και: Ε.Επ.) M.3867, *Vattenfall/Elsam* της 22-12-2005, σκ. 8, M.2857, *ECS/IEH* της 23-12-2002, σκ. 7-9.

³² Ειδικότερα, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε 150.000.000 ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 ευρώ στην ελληνική αγορά.

³³ Άρθρο 9 παρ. 3 ν. 3959/2011: «*Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου. Για την απόφαση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνυπολογίζει, μεταξύ άλλων, την απειλή που συνιστά η εν λόγω συγκέντρωση για τον ανταγωνισμό. Στην απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση, μπορεί να τίθενται όροι και υποχρεώσεις για την εξασφάλιση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού και την αποτροπή καταστάσεων που θα μπορούσαν να δυσχεράνουν την εκτέλεση τυχόν απαγορευτικής οριστικής απόφασης. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητείται και να παρέχεται οποτεδήποτε, είτε πριν από τη γνωστοποίηση είτε μετά τη συναλλαγή. Η απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση, μπορεί να ανακληθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 14 του άρθρου 8*».

³⁴ Βλ. απόφαση ΕΑ 420 /V/2008, 537/VII/2012.

³⁵ Άρθρο 9 παρ. 3, ν. 3959/2011.

45. Σύμφωνα με την αιτούσα, η παρέκκλιση είναι απαραίτητη για λόγους εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και ειδικότερα, προκειμένου να θεωρηθεί πληρωθείσα η υποχρέωση μεταβίβασης της Νέας Proton και του Νέου ΤΤ έως την 15^η Ιουλίου 2013, όπως προβλέπεται ρητώς στις δεσμεύσεις που έχει λάβει η χώρα ενώπιον των δανειστών της, και να μην υπάρξει καθυστέρηση ή επιπλοκή στην καταβολή της επόμενης δόσης από τους δανειστές της. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται κατά την αιτούσα η χρηματοοικονομική σταθερότητα της χώρας, και αποσοβείται ο κίνδυνος καθυστέρησης της χρηματοδότησής της. Εξάλλου, σύμφωνα με την αιτούσα, η άμεση πραγματοποίηση της προτεινόμενης εξαγοράς είναι απαραίτητη για τη σταθερότητα και τη βιωσιμότητα της λειτουργίας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος προς όφελος των καταθετών της χώρας.
46. Πραγματικά, στο βαθμό που η καταβολή της επόμενης δόσης στην Ελλάδα από τους δανειστές της συνδέεται από την πλήρωση μιας σειράς προϋποθέσεων, μία εκ των οποίων αφορά σε υποχρέωση ολοκλήρωσης των υπό εξέταση συγκεντρώσεων προ (ή κοντά στις) 15.7.2013, η παροχή της αιτούμενης άδειας παρέκκλισης κρίνεται επιβεβλημένη εξ απόψεως δημοσίου συμφέροντος.
47. Πέραν της πλήρωσης της ανωτέρω προϋπόθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 ν. 3959/2011, η Ε.Α. συνυπολογίζει, μεταξύ άλλων, την απειλή που συνιστά η εν λόγω συγκέντρωση για τον ανταγωνισμό. Μια συγκέντρωση δεν περιορίζει, κατά κανόνα, σημαντικά τον ανταγωνισμό και ως εκ τούτου δε συνιστά απειλή για την εύρυθμη λειτουργία του, εφόσον δεν αλλοιώνει παρά με αμελητέο τρόπο τη θέση των παικτών στην αγορά, ακόμα και αν αυτοί κατέχουν ήδη δεσπόζουσα θέση.
48. Εν προκειμένω, το μικρό μέγεθος της εξαγοράζουσας Νέα Proton δεν καθιστά πιθανή την ουσιαστική αλλοίωση της θέσης των παικτών στην αγορά. Επίσης, κατόπιν της συγχώνευσης Eurobank-Νέο ΤΤ, η ενιαία εταιρία δε φαίνεται ότι θα κατέχει σε καμία αγορά μερίδιο που να υπερβαίνει το [25-35]%, κι ως εκ τούτου δε θεωρείται πιθανή η δημιουργία ατομικής δεσπόζουσας θέσης. Εντούτοις, βάσει των στοιχείων που έχει στην κατοχή της η Υπηρεσία κατά το παρόν στάδιο της εξέτασης, σε ορισμένες σχετικές αγορές/υπο-αγορές η θέση της Eurobank πιθανόν να ενισχυθεί ουσιαστικά από την εξαγορά της Νέο ΤΤ, δημιουργώντας προβληματισμούς αναφορικά με ενδεχόμενη δημιουργία οριζόντιων συντονισμένων αποτελεσμάτων συνεπεία της συγκέντρωσης. Ωστόσο, η μεταβολή αυτή δεν πιθανολογείται να είναι τόσο σημαντική ώστε η όποια τυχόν προκαλούμενη απειλή για τον ανταγωνισμό είναι τέτοια που να δύναται να υπερκεράσει τους λόγους δημοσίου συμφέροντος που αναλύονται ανωτέρω.
49. Εξάλλου, η αιτούσα δεσμεύτηκε εκ των προτέρων ότι θα συμμορφωθεί με τυχόν μελλοντική αρνητική απόφαση της ΕΑ ως προς την οριστική έγκριση της σκοπούμενης συγκέντρωσης και δήλωσε μέσω των εκπροσώπων της ότι προς διασφάλιση της δυνατότητας αυτής εντωμεταξύ: «[ε]ντός του νέου Ομίλου, το

Τ.Τ. θα λειτουργήσει ως αυτόνομο δίκτυο με σεβασμό στην παράδοσή του, τις σχέσεις του με το αποταμιευτικό κοινό και το ρόλο του στην οικονομία».

50. Κατά συνέπεια, η υποβληθείσα αίτηση για χορήγηση άδειας παρέκκλισης από την αναστολή πραγματοποίησης της συγκέντρωσης πρέπει να γίνει δεκτή. Διευκρινίζεται ότι η παρούσα απόφαση αφορά αποκλειστικά τους σκοπούς της εξέτασης της αίτησης παρέκκλισης βάσει των κριτηρίων του άρθρου 9 παρ. 3 ν. 3959/2011 και δεν προδικάζει την κρίση επί της ουσίας και την οριστική απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά τον έλεγχο της γνωστοποιηθείσας πράξης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε συνέχεια των υπ' αριθ. 5801/19.07.2013 & 5802/19.07.2013 αιτήσεων της ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», επιτρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3959/2011, την παρέκκλιση από την υποχρέωση αναστολής πραγματοποίησης των συγκεντρώσεων αναφορικά με τη σκοπούμενη απόκτηση από την αιτούσα, στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών, του συνόλου (100%) των μετοχών των ανώνυμων τραπεζικών εταιριών με την επωνυμία:

- α) «Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος ΑΤΕ» και
β) «Νέα Proton Τράπεζα Α.Ε».

Η Τράπεζα υποχρεούται να ενημερώνει την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την πρόοδο των εργασιών πραγματοποίησης των ανωτέρω συναλλαγών.

Η απόφαση εκδόθηκε τη **19^η Ιουλίου 2013**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Κυριτσάκης

Η Συντάξασα την Απόφαση

Εμμανουέλα Τρούλη

Η Γραμματέας

Παρασκευή Ζαχαριά